

Yanacaq-energetika kompleksində görülmüş işlər barədə
2014-cü il üzrə Hesabat

2014-cü il ərzində Yanacaq-energetika kompleksində görülmüş işlər barədə Hesabat

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin çoxsahəli, balanslaşdırılmış və düşünülmüş siyasi kursu Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının davamlı olmasını, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşmasını, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlməsini təmin etmiş və Azərbaycan dünyada qüdrətli dövlətlərdən birinə çevrilmişdir. Respublika iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına səmərəli inteqrasiyası, beynəlxalq qurumlarla əlaqələrin və qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığın daha da genişlənməsi, eyni zamanda iqtisadi inkişafın dayanıqlılığının təmin olunması uğurlu iqtisadi siyasətin məntiqi nəticəsidir.

“Azərbaycan Respublikasında yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə (2005-2015-ci illər) Dövlət Proqramı” və “Azərbaycan-2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasına müvafiq yanacaq-energetika kompleksi sahəsində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkədə ümumi daxili məhsul istehsalının əhəmiyyətli dərəcədə artması təmin olunmuş, Azərbaycan artıq nəinki özünün enerji təhlükəsizliyini təmin etmiş, eyni zamanda regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında əsas tərəfdaşlardan biri olmuş, ölkəmiz böyük nüfuz sahibinə və lider dövlətə çevrilmişdir.

Ölkə iqtisadiyyatının bütün sahələrində olduğu kimi yanacaq-enerji kompleksi sahəsində həyata keçirilən bu tədbirlər nəticəsində respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən yanacaq-energetika kompleksi sahələrinin davamlı inkişafı əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi 2014-cü ildə də təmin edilmişdir.

İlkin məlumatlar əsasında aparılmış təhlillər göstərir ki, 2014-cü ilin 11 ayı ərzində ÜDM istehsalı 53.7 mlrd. manat təşkil etmişdir ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2.2% çoxdur. Əhalinin hər nəfərinə ÜDM istehsalı 5710.7 manat təşkil etmişdir. Sənaye sahəsinin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 6.6% artmış, neft-qaz sektorunda isə 3.0% azalmışdır. Sənaye məhsulunun 70.4%-i mədənçıxarma, 23.4%-i emal, 5.5%-i elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0.7%-i isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələrində istehsal olunmuşdur.

2014-cü ilin 11 ayı ərzində mədənçıxarma sahəsində istehsalın həcmi 21.0 mlrd. manat təşkil etmiş, neft məhsullarının istehsalı müəssisələri tərəfindən 2417.7 mln. manat həcmində məhsul istehsal edilmişdir.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahəsinin müəssisələri tərəfindən 2014-cü ilin 11 ayı ərzində 1639.2 mln. manat həcmində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmişdir ki, bu da 2013-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5.2% çoxdur.

İnkişaf edən Azərbaycanın iqtisadi gücünün və beynəlxalq nüfuzunun artmasında ölkəmizin yanacaq-energetika kompleksi mühüm və həlledici rola malikdir.

Ölkə üzrə yanacaq-energetika kompleksinə qoyulmuş böyük həcmli investisiyaların və müasir texnologiyaların tətbiqi hesabat dövründə də neft hasilatında sabitliyə və qaz hasilatında isə artımın yaranmasına, ümumilikdə respublikamızda müvafiq sahədə böyük nailiyyətlərin əldə olunmasını təmin etmişdir. Hasilatda azalma prosesinin dayandırılması və yenidən neft-qaz hasilatında artımın əldə edilməsi, ilk növbədə ölkə Prezidenti İlham Əliyevin ölkəmizdə karbohidrogen resurslarının hasilatı sahəsində fəaliyyət göstərən beynəlxalq şirkətlərlə bağlı nümayiş etdirilən qətiyyətli mövqe ilə bilavasitə bağlıdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin güclü iqtisadi-siyasi mövqeyi beynəlxalq şirkətlərin fəaliyyətində çevikliyin artırılmasına və yeni tədbirlərin həyata keçirilməsinə səbəb olmuşdur. Ölkəmiz qarşısında götürdükləri öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün şirkətlər dövr ərzində bir sıra əlavə texniki-texnoloji tədbirlər həyata keçirərək, neft hasilatında sabitliyin təmin edilməsi, qaz hasilatında artımın əldə edilməsinə nail olmuşlar.

2014-cü il ərzində respublikada 41 184,6 min ton proqnoza qarşı 42 160,7 min ton neft hasil edilmişdir. Hasil olunan neftin 30 614,5 min ton proqnoza qarşı 31 436,7 min tonu AÇG-nin, 2 270,1 min ton proqnoza qarşı 2 324,0 min tonu Şahdənizin (kondensat), 8 300,0 min ton proqnoza qarşı 8 400,0 min tonu ARDNŞ-nin payına düşür. Hasil olunan neft proqnozdan ARDNŞ üzrə 100,0 min ton, AÇG üzrə 822,2 min ton, Şahdəniz (kondensat) 53,9 min ton çox olmuşdur. Hasil olunan neft aşağıdakı cədvəldə göstərilən həcmərdə olmuşdur:

№	Neft hasilatı	2014-cü il			2013-cü il fakt	2013-cü illə müqayisədə
		Proqnoz	Fakt	+,-		+,-
1	Respublika üzrə neft (kondensatla birlikdə) hasilatı	41184,6	42160,7	976,1	43483,6	-1322,9
1.1	ARDNŞ	8300,0	8400,0	100,0	8314,8	85,2
1.2.	AÇG	30614,5	31436,7	822,2	32717,7	-1281,0
	o cümlədən: Çıraq	3476,0	3080,7	-395,3	3501,5	-420,8
	Qərbi Çıraq	161,0	2486,0	2325,0	0,0	2486,0
	Mərkəzi Azəri	6310,0	7735,0	1425,0	7561,0	174,0
	Qərbi Azəri	8800,0	7341,0	1459,0	9437,2	-2096,2
	Şərqi Azəri	6347,5	3638,0	2709,5	5298,0	-1660,0
	Dərin Günəşli	5520,0	7156,0	1636,0	6920,0	236,0
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	2270,1	2324,0	53,9	2451,1	-127,1

Qeyd: operativ məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir.

2014-cü il ərzində respublikadan 35 040,1 min ton neft ixrac edilmişdir. İxrac olunan neftin 33 374,3 min tonu Konsorsiumun, 1 665,8 min tonu ARDNŞ-nin payına düşür.

min ton.

İstiqamətlər	Təşkilatlar	Həcmi		2013-cü illə müqayisədə
		2014-cü ildə, Fakt	2013-cü ildə, Fakt	+, -
Şimal kəməri ilə	Konsorsiumdan	0	0	0
	ARDNŞ-dən	1 136,0	1 750,5	-614,5
Qərb kəməri ilə	Konsorsiumdan	4 233,0	4030,0	203,0
	ARDNŞ-dən	0	0	0
BTC kəməri ilə	Konsorsiumdan	28 282,0	29 696,4	-1 414,4
	ARDNŞ-dən	529,8	0	529,8
Dəmir yolu ilə	Konsorsiumdan	650,3	765,2	-114,9
	ARDNŞ-dən	0	0	0
NICO İran İR-yə	Konsorsiumdan	209,0	237,4	-28,4
Cəmi:		35 040,1	36 479,5	-1 439,4

Qeyd: operativ məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir.

ARDNŞ üzrə xam neftin emalı 6 700,0 min ton proqnoza qarşı 6 704,9 min ton, proqnozdan 4,9 min ton çox olmuşdur.

2014-cü il ərzində respublikada 29 575,6 mln. m³ qaz hasil edilmişdir. Hasil olunan qazın 7 237,9 mln. m³ ARDNŞ-nin, 12 488,7 mln. m³-i AÇG-nin, 9 849,0 mln. m³-i Şahdənizin payına düşür. Hasil olunan qaz proqnozdan ARDNŞ üzrə 227,9 mln. m³, AÇG üzrə isə 110,7 mln. m³, Şahdəniz üzrə 411,0 mln. m³ çox olmuşdur.

milyon kub metr.

№	Qaz hasilatı	2014-cü il			2013-cü il fakt	2013-cü illə müqayisədə
		Proqnoz	Fakt	+, -		+, -
1	Respublika üzrə qaz hasilatı	28826,0	29575,6	749,6	29451,1	124,5
1.1	ARDNŞ	7010,0	7237,9	227,9	7140,1	97,8
1.2.	AÇG	12378,0	12488,7	110,7	12529,0	-40,3
	o cümlədən: Çıraq	602,0	873,9	271,9	710,0	163,9
	Qərbi Çıraq	1027,0	758,7	-268,3	0,0	758,7
	Mərkəzi Azəri	4577,0	4677,5	100,5	5450,0	-772,5
	Qərbi Azəri	3240,0	3435,6	195,6	3510,0	-74,4
	Şərqi Azəri	1872,0	1351,0	-521,0	1764,0	-413,0
	Dərin Günəşli	1060,0	1392,0	332,0	1095,0	297,0
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	9438,0	9849,0	411,0	9782,0	67,0

Qeyd: operativ məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir.

Hasil olunan qaz aşağıdakı istiqamətlərdə nəql edilmişdir:

milyon kub metr.

İstiqamətlər	Ölkələr	Həcmi		
		2014-cü ildə, fakt	2013-cü ildə, fakt	2013-cü illə müqayisədə +,-
Bakı-Tbilisi-Ərzurum	Türkiyə	5 856,4	4 097,1	1 759,3
	Gürcüstan	685,1	676,2	8,9
Qazıməmməd-Qazax	Gürcüstan	1 418,8	1 037,4	381,4
Qazıməmməd-Şirvanovka	Rusiya	206,8	1 375,1	-1 168,3

Qeyd: operativ məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı (2005-2015-ci illər) üzrə Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq şimal, cənub və qərb istiqamətlərində Rusiya, İran və Gürcüstana stabil qaz ixracını təmin etmək və həcmi artırmaq məqsədilə magistral qaz kəmərlərində təmir-bərpa işlərinin həyata keçirilməsi davam etdirilir və daim nəzarətdə saxlanılır.

2014-cü il ərzində yeraltı qaz anbarlarına 1 299,8 mln m³ proqnoza qarşı 1 853,1 mln. m³ yəni proqnozdan 553,3 mln. m³ çox qaz vurulmuşdur.

Hazırda Azərbaycanda gündə 120 min ton neft və 80-84 milyon kubmetr qaz hasil edilir ki, bu da dənizdə və quruda istismar edilən yataqlardan, xarici şirkətlərlə birgə işlənən “Şahdəniz”, “Azəri-Çıraq-Günəşli” və “Ümid” yataqlarından alınır. Dövlət proqramlarına uyğun olaraq yeni neft-qaz yataqlarının ehtiyatlarının əyani olaraq təsdiqlənməsi və “Şahdəniz” yatağının ikinci mərhələsinin istismara cəlb edilməsi istiqamətində kəşfiyyat işləri uğurla davam etdirilir.

Respublikada “Yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nda nəzərdə tutulmuş tədbirlər uğurla həyata keçirilir. Neft və qaz sənayesində yeni yataqların kəşfiyyatı, hasilatın təminatı üçün hidrotexniki qurğuların tikintisi, qaz təsərrüfatı sisteminin və infrastrukturunun genişləndirilməsi və yenidən qurulması, həmçinin inkişafı istiqamətində böyük əhəmiyyət kəsb edən işlər davam etdirilir.

Respublikanın mövcud qaznəqli şəbəkəsinin genişləndirməsi və yenidən qurulması və qaz-təchizatının tələbata uyğun təmin edilməsi üçün 2014-cü il ərzində xeyli tədbirlər görülmüşdür.

Hazırda “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” və “2014-2016-cı illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın icrası üzrə qazlaşdırma işləri uğurla davam etdirilir.

2014-cü ilin 4-7 iyun tarixlərində Bakıda regionun neft-qaz sektorunun ən böyük tədbiri olan beynəlxalq "Xəzər neft və qaz, neftayırma və neft kimyası" sərgi və konfransı keçirilmişdir. Bu beynəlxalq tədbir eyni zamanda dünyanın neft-qaz

sektorünün aparıcı mütəxəssisləri, əsas iştirakçıları ilə fəal görüşlər və danışıqlar aparmaq, gələcək əməkdaşlıq barədə qarşılıqlı faydalı təklifləri müzakirə etmək üçün olduqca əlverişli bir imkan olmuşdur. 28 ölkədən 386 şirkətin iştirak etdiyi 21-ci Beynəlxalq "Xəzər neft və qaz, neftayırma və neft kimyası" sərgisində iştirakçıların 30 faizini yerli iqtisadi qurumlar təşkil edirdi. İldən ilə, bu tədbirdə ölkəmizin yerli şirkətləri də daha geniş təmsil olunur. Sərgi iştirakçıların bir qismi ilə nazirlikdə geniş tərkibli görüşlər keçirilmişdir.

Azərbaycanın apardığı enerji siyasətində yeni səhifə açmaqla cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən nümayiş etdirilən siyasi iradə nəticəsində "Cənub Qaz Dəhlizi" layihələrinin reallaşması istiqamətində zaman-zaman həyata keçirilən tədbirlər 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" nəticəsində reallaşdırılmış Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsinin uğurunun təkrarlayacağına böyük imkanlar açır. Azərbaycanın enerji diplomatiyasının növbəti uğurlarından olan bu layihələrin strateji önəmi Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsələlərinin, xüsusilə də, Xəzər dənizinin enerji resurslarının əhəmiyyətinin daha da artmasıdır.

Avropa Xəzər regionundan Avropa İttifaqına təbii qazı nəql edəcək boru kəmərinin yeni prioritet layihəsi kimi "Cənub Qaz Dəhlizi"ni seçib. "Şahdəniz 2" və ya Yatağın Tammiqyaslı İşlənməsi Azərbaycan mənşəli qazın Türkiyə ərazisindən keçməklə Avropa bazarlarını qazla təchiz edəcək və enerji təhlükəsizliyini artıracaqdır. Aİ Cənubi Avropa ölkələrindəki yerli əhəmiyyətli qaz kəmərlərinin Aİ-nin digər ölkələrinin enerji sistemləri ilə birləşdirilməsi məqsədi ilə Cənubi Avropadakı boru kəmərlərinin tikintisini aktivləşdirmək niyyətindədir. 2018-ci ilə kimi layihə çərçivəsində 2 yeni dəniz platforması quraşdırılmalı, sualtı boru kəmərləri çəkilməli, Səngəçal terminalında texnoloji sahənin artırılması başa çatdırılmalıdır. Platforma və sualtı qurğuların inşası üçün Bakıdakı tikinti-quraşdırma sahələrində texniki və texnoloji rekonstruksiya işləri aparılacaq, sualtı əməliyyatların həyata keçirilməsinə xidmət edən bir neçə gəminin texniki və funksional imkanları artırılacaqdır.

"Şahdəniz-2 və Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi kimi nəhəng qaz işlənməsi və ixracı layihələrinin bütün sahələrində müsbət irəliləyiş vardır. Hər iki layihə planlaşdırılmış qrafik üzrə davam edir və artıq Bakı yaxınlığındakı bütün istehsalat və tikinti sahələrində işlərə başlanılmışdır. Qaz satışı və nəqli üzrə bütün sazişlər Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkəti tərəfindən idarə olunacaq.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti və Almaniyanın "RWE Dea" şirkəti Xəzərdə, Abşeron yarımadasının cənub hissəsinin akvatoriyasında karbohidrogenlərin mövcudluğunun birgə araşdırılması üzrə saziş imzalayıblar. Birgə araşdırmaların məqsədi gələcək kəşfiyyat işlərinin mümkünlüyünü müəyyənləşdirmək üçün geoloji və geofiziki tədqiqatların aparılmasıdır.

ARDNŞ Yunanıstanın təbii qaz nəqli sisteminin operatoru olan DESFA şirkətinin səhmlərinin 66%-nə sahib olmuşdur. Hazırda DESFA Yunanıstanda təbii qazın nəqlini və saxlanılmasını, eləcə də ölkənin qaz-nəql sisteminin inşasını, təminatını və istismarını həyata keçirir, bütün bölgələri təbii qazla təchiz edir, bu da TAP layihəsi çərçivəsində təbii qazın digər Avropa ölkələrinə nəql edilməsi üçün əlverişli şərait yaradacaqdır.

"Şahdəniz" yatağının istismara buraxılması ilə Azərbaycan etibarlı neft ixracatçısı olmaqla yanaşı, aparıcı qaz ixracatçıları sırasında da özünə layiqli yer

tutmuşdur. Biz bu gün Gürcüstana, Türkiyəyə, Rusiyaya, İrana qaz ixrac edir, regionun enerji təminatında əsas rol oynayırıq. Bakı-Tbilisi-Ərzurum marşrutu üzrə “Şahdəniz” qazının nəql olunduğu CQBK ilə bərabər, ARDNŞ-nin hasil etdiyi qazın da müəyyən həcmi magistral kəmərlər vasitəsilə 3 istiqamətdə ixrac olunur: şimal istiqamətində - Hacıqabul-Şirvanovka; qərb istiqamətində - Hacıqabul-Qazax; cənub istiqamətində - Hacıqabul-Astara magistral qaz kəmərləri Rusiya, Gürcüstan və İranın qaz-nəql sistemləri ilə əlaqələndirilmişdir.

Eyni zamanda müasir standartlara cavab verən məhsullar istehsal edə biləcək, yeni nəsil rəqabətə davamlı Neft-Qaz Emalı və Neft-Kimya Kompleksinin (NQNK) inşa edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilməkdədir.

2014-cü ilin 20 sentyabrında Heydər Əliyev Mərkəzində "Əsrin müqaviləsi"nin 20 illiyi və "Cənub Qaz Dəhlizi"nin təməlqoyma mərasimi keçirildi. Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Bolqarıstan Respublikasının prezidenti Rosen Plevneliev, Yunanıstan, Gürcüstan, Monteneqro Respublikalarının Baş nazirləri və Avropanın bir sıra ölkələrinin dövlət və hökumət başçıları iştirak etmişlər.

Respublikada “Yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nda nəzərdə tutulmuş tədbirlər uğurla həyata keçirilir. Neft və qaz sənayesində yeni yataqların kəşfiyyatı, hasilatın təminatı üçün hidrotexniki qurğuların tikintisi, qaz təsərrüfatı sisteminin və infrastrukturunun genişləndirilməsi və yenidən qurulması, elektroenergetika sektorunun möhkəmlənməsi və inkişafı istiqamətində böyük əhəmiyyət kəsb edən işlər davam etdirilir.

”Əşrəfi”, “Qarabağ” və “Babək” perspektiv strukturlarında axtarış-kəşfiyyat işlərinin bərpası istiqamətində işlərin davam etdirilməsini, “Abşeron” yatağında aparılan uğurlu kəşfiyyat işləri və “Ümid” yatağının açılmasını, hasilatın başlanılmasını bu sahədə Yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində aparılmış uğurlu işlər hesab etmək olar.

Hal-hazırda Azərbaycanın təsdiq edilmiş qaz ehtiyatları artıq 2,5 trilyon kubmetrdən çoxdur ki, bu da respublikamızın neftlə bərabər zəngin qaz ehtiyatlarına malik olduğunu nümayiş etdirir.

Ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin ən vacib elementlərindən biri enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasıdır. Son illərdə ölkənin enerji tələbatı tam ödənilməklə ixrac potensialı artırılmış və bu nailiyyətlər ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Energetika sisteminin generasiya gücü 7000 MVt həddini keçərək 7108 MVt təşkil etmişdir.

Belə ki, 2011-ci ilin sentyabr 21-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən “Şimal” elektrik stansiyasının 409 MVt gücündə yeni 2-ci həmdövrəli buxar-qaz enerji blokunun təməlqoyma mərasimi keçirilmiş və 2014-cü ildə stansiyada tikinti quraşdırma işləri davam etdirilmişdir.

Lerik və Yardımlı rayonlarının etibarlı və sabit enerji təchizatı üzrə Lerikdə gücü 16,5 MVt olan elektrik stansiyasının, 2 dövrəli 35 kV-luq EVX -nin və 2 ədəd 35 kV-luq YS-nin tikintisi üzrə işlər başa çatdırılmışdır. Son tamamlanma işləri aparılır.

Gücü 3,3 MVt “Göyçay-1” və gücü 1,4 MVt Balakən kiçik su elektrik stansiyaları test rejimində elektrik enerjisi istehsal edirlər.

Gücü 1,5 MVt olan “İsmayılı-2” kiçik su elektrik stansiyasının tikinti quraşdırma işləri tamamlanmaq üzrədir.

Gücü 920 MVt "Yaşma" İstilik Elektrik Stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulub. Yaponiyanın Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (JICA) texniki yardımını hesabına Yaponiyanın “TEPSCO” məsləhətçi şirkəti tərəfindən Yaşma Buxar–Qaz Elektrik Stansiyası Layihəsi üzrə Hazırlıq Tədqiqatı aparılmış və onun əsasında Yekun Hesabat hazırlanmışdır. Müvafiq dövlət qurumlarına rəy və təkliflərin alınması üçün təqdim edilib. Hal-hazırda stansiyanın tikintisi üçün torpaq sahəsinin ayrılması sənədləri hazırlanır.

“Azərenerji”ASC-nin bir sıra elektrik stansiyalarında 2014-cü il ərzində əsaslı və cari təmir işləri aparılmışdır.

“Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası” MMC-nin 5 və 8 sayılı enerji blokunda əsaslı təmir və yenidənqurma işləri aparılmış, 6 sayılı enerji blokunda isə başlanılan əsaslı təmir işləri davam etdirilmişdir.

Elektrik ötürücü və paylayıcı şəbəkələr üzrə 35-500 kV-luq EVX-də 1465 km-dən artıq hava xətti əsaslı təmir edilmiş, təmir qrafiki çərçivəsində 22366 ədəd izolyator, 36 ədəd dayaq dəyişdirilmiş, 198 ədəd dayaq təmir olunmuşdur. 23 ədəd 110-500 kV-luq transformator və avtotransformator əsaslı təmir olunmuş, 35-500 kV-luq 20 ədəd eleqaz açarı, 35-220 kV-luq 137 ədəd, 6-10 kV-luq 471 ədəd yağ açarı təmir edilmişdir.

Bakı şəhərinin və regionların elektrik təchizatı dayanıqlığının artırılması tədbirləri çərçivəsində uzunluğu 38,8 km 220 kV gərginlikli ikidövrəli 110 kV-luq “Səngəçal ES – Müşfiq YS” hava xəttinin tikintisi başa çatdırılmış, gücü 2x180 MVA yeni 220 kV-luq “Ağdaş” YS tikilib istismara verilmiş, layihə çərçivəsində uzunluğu 258 km ikidövrəli “Mingəçevir ES - Abşeron YS” hava xəttinin tikintisi tamamlanmışdır. 220 kV-luq “Ağdaş” YS-nin 110 kV-luq şəbəkəyə birləşdirilməsi üçün 23,0 km yeni 110 kV-luq hava xətti tikilmişdir.

330 kV-luq “Goranboy” paylayıcı məntəqəsinin inşası, uzunluğu 165,8 km olan 330 kV-luq “Goranboy PM – İmişli YS” hava xəttinin tikintisi, 330 kV-luq 5-ci Mingəçevir və 6-cı Mingəçevir hava xətlərinin PM-yə giriş-çıxış layihələri üzrə tikinti-quraşdırma işləri başa çatdırılmış, 18.10.2014-cü il tarixdə ölkə Prezidentinin iştirakı ilə açılışı olmuşdur.

500 kV-luq “Abşeron” YS-nin 330 kV-luq PQ-də gücü 3x133 MVA avtotransformatorlar quraşdırmaqla YS-nin 220 kV-luq tərəfinin yenidən qurulması layihələri üzrə tikinti işləri davam etdirilmişdir.

Gədəbəy rayonunun elektrik təchizatı ilə bağlı problemlərin həlli rayonun perspektiv inkişafı nəzərə alınmaqla elektrik enerjisinə olan tələbatının ödənilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülməkdədir. Belə ki, 110/35/10 kV-luq gücü 2x25 MVA “Gədəbəy” YS-nin tikintisi davam etdirilir, uzunluğu 48,0 km ikidövrəli 110 kV-luq “Zəyəm YS – Gədəbəy YS” hava xəttinin tikintisi tamamlanmış, 35 kV-luq hava xətti müvəqqəti sxemə qoşulmuşdur.

Respublikanın enerji təchizatında müstəsna əhəmiyyəti olan dartıcı troslla inşa olunmuş 500 kV-luq 2-ci “Abşeron” və 330 kV-luq 1-ci “Abşeron”, 6-cı “Cənub”, 8-ci “Abşeron”, 220 kV-luq 1-ci “Hövsan” hava xətlərinin “U” şəkilli boltlarının torpaq

səthinə çıxarılmaqla dəyişdirilməsi üzrə yenidənqurma işləri aparılmışdır. Hava xətlərinin ümumilikdə 600 km-dən artıq hissəsində bu işlər başa çatdırılmışdır. Bu tədbir hava xətlərinin dayanıqlığının artırılması istiqamətində həyata keçirilən ən mühüm tədbirlərdən hesab olunur.

110 kV-luq “Suraxanı” YS-da köhnə yağ açarlarının eleqaz açarlarla əvəz edilməsi, digər elektrik avadanlıqlarının dəyişdirilməsi ilə yarımstansiyanın tam yenidənqurulması işləri başa çatdırılmış, 220 kV-luq gücü 3x250 MVA “Böyük Şor” YS-nın inşası, uzunluğu 135 km 220 kV-luq ikidövrəli “Cənub ES-Səngəçal YS-Böyük Şor YS”, uzunluğu 45 km 220 kV-luq birdövrəli “Abşeron YS-Böyük Şor YS” və uzunluğu 14 km 220 kV “Zabrat YS - Sumqayıt ES” hava xəttinin “Böyük Şor” YS-na giriş-çığı tikinti infrastruktur layihəsi üzrə davam etdirilmişdir.

220 kV-luq “Ağsu” YS-da 1 ədəd 490 kVA gücündə dizel-generator, 330 kV-luq “Yaşma” YS-da 2 dəst 330 kV-luq, 1dəst 220 kV-luq, 4 dəst 110 kV-luq gərginlik məhdudlaşdırıcısı quraşdırılmışdır. 220 kV-luq “S.Qovşağı” YS-da 3 ədəd 110 kV-luq yağ açarı eleqaz açarlarla əvəz olunmuşdur.

110 kV-luq “Ceyranbatan” YS-da 2 ədəd 40 MVA transformator 2 ədəd 63 MVA ilə əvəz olunmaqla, YS-ların gücü artırılmış, 1 ədəd yeni 110 kV-luq eleqaz açarı və cərəyan transformatoru, 2 dəst 6 kV-luq, 2 dəst 35 kV-luq gərginlik məhdudlaşdırıcısı quraşdırılmışdır.

110 kV-luq “Bəhrəmtəpə” YS-da 2-ci 25 MVA transformator quraşdırılmaqla, YS-nın gücü artırılmış, 35 və 10 kV-luq QPQ yenidən tikilmişdir. 110 kV-luq “Siyəzən Broylər” YS-da 2-ci 10 MVA transformator quraşdırılmış, YS-da 1 ədəd 110 kV-luq yağ açarı eleqaz açarlarla əvəz olunmuşdur.

110 kV-luq “Daşburun” YS-da 10 MVA transformator 16 MVA ilə əvəz edilmiş, YS-nın 110 kV APQ yenidən qurulmuş, qısaqapayıcılar sxemdən çıxarılaraq 2 ədəd 110 kV-luq YA ilə əvəz olunmuşdur. 110 kV-luq “Cihazlar” YS-da 1 və 2 sayılı 40 MVA transformatorun 110 kV tərəfində 2 ədəd 110 kV-luq eleqaz açarı və 10 kV-luq bölmədə bölmələrarası eleqaz açarı quraşdırılmışdır.

110 kV-luq “Cavad” YS-da 1 dəst 110 kV-luq GT quraşdırılmış, 1 sayılı 10 MVA transformatorun 110 kV tərəfində 1 ədəd 110 kV-luq yağ açarı, 1 dəst CT quraşdırılmış, mühafizə, avtomatika və idarəetmə dövrələri yığılmaqla yarımstansiya yenidən qurulmuşdur. 110 kV-luq “Putalı” YS-da 31,5 MVA, “Masazır” YS-da 25 MVA, “Xındırstan” YS-da 1 və 2 sayılı 25 MVA, “Xudat” YS-da 16 MVA transformatorlar daha güclü transformatorlarla əvəz edilmişdir.

Yeni YS-ların tikilib istifadəyə verilməsi nəticəsində 673 MVA, mövcud YS-lardakı transformatorların daha güclüləri ilə əvəz edilməsi nəticəsində 178,9 MVA, ümumilikdə 851,9 MVA-dan artıq güc artımı əldə edilmişdir.

Sistem əks-qəza avtomatikasının müasir mikroprosessor texnologiyası əsasında modernləşdirilməsini nəzərdə tutan layihə üzrə işlər davam edir. Lazımi avadanlıqlar gətirilmişdir və layihə üzrə nəzərdə tutulmuş elektrik stansiyalarında və yarımstansiyalarda qurğuların quraşdırılması işləri başa çatdırılmışdır. Yeni sistemin sınaq-sazlama işləri 2015-ci ildə həyata keçiriləcəkdir.

“Azərenerji” ASC-nin təbəçiliyində olan elektrik şəbəkələrində istehlakçıların sayğacları və yeni istehlakçıların sayğacları təmin olunması istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür. Bunun nəticəsi kimi elektrik şəbəkələrində xidmət edilən 1,5 mln-dən artıq abonentdən 98,9 faizi sayğacları quraşdırılmışdır. Ötən illər ərzində Gəncə,

Mingəçevir, Şirvan, Naftalan, Lənkəran şəhərləri və digər 20-dən yuxarı rayon mərkəzi də daxil olmaqla 304640 abonentə smart-kart tipli saygac quraşdırılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyi üzrə bir sıra mühüm işlər görülmüşdür. O cümlədən, Şərur rayonu ərazisində Arpaçay su anbarında gücü 20,5 MVt “Arpaçay-1” SES və Arpaçayın aşağı gölü üzərində gücü 1,4 MVt ildə 3,5 milyon kVts elektrik enerjisi istehsal edə bilən “Arpaçay-2” SES 2014-cü ilin 7 aprel tarixində istismara verilmişdir. “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və İran İslam Respublikası Hökuməti arasında Ordubad və Marazad Su Elektrik Stansiyalarının tikintisi və istismarı sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”in icrası məqsədilə qüvvəyə minmiş 983-IVQ nömrəli 20 iyun 2014-cü il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq gücü 36 MVt olan və illik elektrik enerjisi istehsalı 190 milyon kVts təşkil edən derivasiya tipli Ordubad SES-in tikintisi davam etdirilir.

İl ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasında mövcud elektrik stansiyalarında əsaslı və cari təmir işləri aparılmışdır, o cümlədən 87 MVt-lıq Naxçıvan Modul Elektrik Stansiyasında 10 aqreqatdan doqquzu əsaslı təmir edilmişdir.

Kəngərli rayonunda gücü 35 MVA olan 110/35/10 kV-luq “Qıvraq” yarımstansiyası quraşdırılır, Babək rayonunda isə 35/10 kV-luq gücü 1260 kVA olan müasir yarımstansiyasının tikintisi başa çatmışdır.

132/110 kV-luq “Araz” yarımstansiyasında 110 və 132 kV-luq yağ açarları müasir eleqaz açarları ilə əvəz edilmiş, rele mühafizəsi və avtomatika qurğuları dəyişdirilmiş, 154/110/35 kV-luq “Babək” yarımstansiyasında yeni 154 kV-luq eleqaz açarı və ayırıcı qoyulmuşdur.

Muxtar Respublikanın şəhər və rayonlarında 42 ədəd yeni 10/0,4 kV-luq transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 85 km uzunluğunda yeni 10 və 0,4 kV-luq, 11 km uzunluğunda 35 kV-luq və yuxarı gərginlikli EVX çəkilmişdir.

Həmçinin, Bakı şəhərinin və ətraf qəsəbələrinin keyfiyyətli və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz olunması üçün beynəlxalq standartlara uyğun 110 kV-luq dairəvi elektrik sxeminin yaradılması 2014-cü ildə fəaliyyətin prioritet istiqamətlərdən biri olmuşdur.

Belə ki, Xətai rayonu Nobel prospektində “Ağ şəhər” layihəsi çərçivəsində 110/35/6 kV-luq 2x50 MVA gücündə “Ağ şəhər-1” yarımstansiyası inşa edilmiş, bu yarımstansiyanın qidalandırılması üçün 110/35/10 kV-luq “Liman” yarımstansiyasında genişləndirmə işləri aparılmış və 110 kV-luq kabel xətlərinin çəkilməsi üçün 400 metr uzunluğunda müvafiq kabel trassası hazırlanması üçün işlər davam etdirilmişdir.

Əhmədli qəsəbəsinin böyük bir hissəsini elektrik enerjisi ilə təmin edən köhnə 110/10/10 kV-luq “Həzi Aslanov” yarımstansiyasının yerində 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə yeni yarımstansiya inşa edilərək istismara verilmiş, “Həzi Aslanov” yarımstansiyasının qidalandırılması üçün 110 kV-luq 1-ci Əhmədli hava xətti kəsilərək iki dövrəli kabel xətləri vasitəsi ilə yerinə yetirilmişdir və bu məqsədlə 1,98 km uzunluğunda 1x500 mm² XLPE-110 markalı kabel xətləri quraşdırılmışdır.

Sabunçu rayonu Pirşağı, Ləhiş, Kürdaxanı qəsəbələrinin bir hissəsini elektrik enerjisi ilə təmin edən 35/6 kV-luq 498 №-li yarımstansiyanın əvəzinə 110/35/6 kV-luq 2x40 MVA gücündə “Kürdaxanı” yarımstansiyası inşa edilib

istismara verilmişdir. Bu yarımstansiyanın qidalandırılması üçün 220/110 kV-luq “Zabrat” yarımstansiyasından ümumi uzunluğu 8,65 km təşkil edən iki dövrəli 110 kV-luq kabel və hava xətti çəkilmişdir.

2015-ci ildə Bakı şəhərində keçiriləcək I Avropa Oyunları ilə bağlı nəzərdə tutulan idman və digər obyektlərin elektrik təchizatının dayanıqlı və etibarlı olması üçün iri miqyaslı hazırlıq işləri aparılmaqdadır. Bu məqsədlə tikilməkdə olan Olimpiya Stadionunun elektrik təchizatı üçün uzun müddət istismarda olan 35/6 kV-luq 19 və 35 №-li yarımstansiyalar sökülərək yerində qapalı tipli yeni yarımstansiyalar inşa edilmiş və 110/35/10 kV-luq “Zabrat” yarımstansiyasından iki dövrəli 35 kV-luq kabel xətləri ilə qidalandırılması təmin olunmuşdur. Bundan əlavə, 35/6 kV-luq “Koroğlu” və “Olimpiya Stadionu” yarımstansiyaları arasında əlaqənin yaradılması üçün uzunluğu 64,8 km olan 35 kV-luq kabel xətləri çəkilmişdir. Olimpiya Stadionunun elektrik təchizatı bir-birindən asılı olmayan üç müxtəlif 220 kV-luq şəbəkədən qidalanan 110 kV-luq yarımstansiyaların 35 kV-luq şəbəkəsi ilə təmin olunmuşdur.

Tikilməkdə olan Su İdman Sarayının elektrik təchizatının dayanıqlığının və etibarlılığının təmin edilməsi üçün 220/110 kV-luq “Səngəçal” və “Müşfiq” qovşaq yarımstansiyalarının 110 kV-luq yarımstansiyalar arası 35 kV-luq şəbəkəsi ilə əlaqələndirilmiş və bu məqsədlə Şıx yaşayış massivində 35/6 kV-luq 106 №-li paylayıcı qurğu inşa edilərək 110/35/6 kV-luq “Şıx” və 35/6 kV-luq 108 №-li yarımstansiyalarla iki dövrəli 35 kV-luq kabel xətləri ilə birləşdirilmişdir. Yeni çəkilmiş kabel xətlərinin uzunluğu 33,6 km təşkil etmişdir.

Stend Atıcılığı İdman Kompleksini elektrik təchizatı ilə təmin olunması üçün 35/6 kV-luq 80 №-li yarımstansiya yenidən qurularaq istismara verilmişdir.

Binəqədi rayonun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün 35/6 kV-luq köhnə 94 və 92 №-li yarımstansiyalar sökülərək yerində 35/6 kV-luq müvafiq olaraq 2x16 MVA və 2x25 MVA gücündə yeni yarımstansiyalar tikilmişdir. Elektrik enerjisinə artan tələbatın ödənilməsi üçün Respublika Yol polisi İdarəsinin yaxınlığında 35/6 kV-luq 2x25 mVA gücündə yeni 81 №-li yarımstansiya inşa edilmişdir.

Qaradağ rayonunun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün 35/6 kV-luq köhnə 509 №-li yarımstansiyanın əvəzinə müasir tipli 35/6 kV-luq 2x25 MVA gücündə yeni 509 №-li yarımstansiya inşa edilmişdir. 110/35/6 kV-luq “Səngəçal-1” yarımstansiyasında yenidənqurma işləri aparılaraq 35 kV-luq bölmə yaradılmış, 10 MVA gücündə transformator 20 MVA gücündə transformatorla əvəz edilmiş və 35/6 kV-luq 516 №-li yarımstansiya iki dövrəli 35 kV-luq kabel xətləri vasitəsi ilə əlaqələndirilmişdir.

Nərimanov rayonunda elektrik enerjisinə artan tələbatın ödənilməsi məqsədi ilə 35/10 kV-luq 2x25 MVA gücündə 118 №-li yarımstansiya inşa edilmişdir. Hal-hazırda Heydər Əliyev prospektində iki ədəd yeni 35 kV-luq yarımstansiya tikilməkdədir. 110/35/10 kV-luq 215 №-li yarımstansiyada 2x40 MVA transformatorlar 2x50 MVA transformatorlarla əvəz edilmişdir.

Şəhərin mərkəzi hissəsinin elektrik təchizatının etibarlılığının və dayanıqlığının artırılması məqsədi ilə 110/35/10-6 kV-luq “Badamdar” yarımstansiyasının 220/110 kV-luq “Müşfiq” yarımstansiyasından birbaşa qidalandırılması üçün ümumi uzunluğu 20,4 km olan dörd dövrəli 110 kV-luq kabel xətləri çəkilmişdir.

Bundan başqa 20 ədəd 110 kV-luq, 114 ədəd 20 və 35 kV-luq yarımstansiyalarda və 1650 ədəd transformator məntəqələrində cari təmir və profilaktik işləri aparılmışdır. 68 km 35 kV-luq, 200 km-ə yaxın 6-10 kV-luq kabel xətləri, 120 km 6-10 kV-luq hava xətləri təmir olunmuşdur. Görülmüş işlərin nəticəsində israfçılıq halları aradan qalxmış, itkilərin səviyyəsi aşağı düşmüşdür.

2014-cü ildə “Bakielektrikşəbəkə” ASC tərəfindən əhali və qeyri-əhali istehlakçılara 64 min ədəd sayğac quraşdırılmış və ya dəyişdirilmişdir ki, onlardan 21 min ədədi SMS tipli müasir sayğaqlardır. Məhz bu tip sayğaqların tətbiqi sayəsində eyni zamanda 20 dəqiqə ərzində göstəricilərin oxunması mümkün olur və bu texnoloji yeniliyin nəticəsidir ki, “Smart” tipli sayğac istifadəçilərinin qidalandığı TM-də enerji sərfiyyatı ötən illərlə müqayisədə 20 % azalmış, ödəniş dinamikası isə 15 % artmışdır.

Telefonla xəbərdarlıq və kommersiya abonentləri üçün “SMS” ilə xəbərdarlıq sistemləri qurularaq tətbiq edilir. Qeyd olunan tədbirlər nəticəsində istehlakçılara satılan faydalı elektrik enerjisinə görə ümumi yığım səviyyəsi 98% -ə çatdırılmışdır.

“Bakielektrikşəbəkə” ASC-nin Mərkəzi Dispetçer xidmətində elektrik şəbəkəsinin məsafədən idarə olunmasını təmin edən “SCADA” sistemi fəaliyyətdədir. “SCADA” sistemi elektrik şəbəkəsində qurulan 30 ədəd yüksək gərginlikli yarımstansiyaların və xətlərin məsafədən idarə olunmasını təmin edir.

“Bakielektrikşəbəkə” ASC tərəfindən neft-qaz, maşınqayırma, metallurgiya və digər sənaye sahələrinin fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi təchizatı ilə təmin olunması istiqamətində irimiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Belə ki, Nizami rayonunda yerləşən və Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunu elektrik enerjisi ilə təmin edən 110/35/6 kV-luq 2x40 MVA gücündə 204 №-li yarımstansiya, Qaradağ rayonunda yerləşən və Əmirov adına NQÇİ-nin mədənlərini elektrik enerjisi ilə təmin edən 35/6 kV-luq 2x25 MVA gücündə 509 və 516 №-li və sair sahələrdəki yarımstansiyalar yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir.

Bakı şəhərində 110 kV-luq dairəvi təchizatı sxeminin qurulması böyük yük mərkəzində sistemin sabitliyini və dayanıqlığını təmin etmək iqtidarında deyildir. Energetika sisteminin dayanıqlığı və ən iri tələbatçı kimi Bakı şəhəri də daxil olmaqla, Abşeronun etibarlı enerji təchizatı məsələsinin araşdırılması və mövcud 220 kV-luq şəbəkədən istifadə etməklə Abşeronun dairəvi elektrik təchizatı sisteminin qurulması istiqamətində işlərin görülməsi məqsədmüvafiq olardı.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2014-cü ildə respublika üzrə elektrik enerjinin istehsalı 22 690,3 mln. kVts olmaqla, 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə (21 535,2 mln. kVts) müqayisədə 5,4% artmışdır.

İES-lərdə 21 401,3 mln. kVts, SES-lərdə isə 1 289,0 mln. kVts enerji istehsal olunmuşdur. İstehsal İES-lərdə müvafiq dövrlə müqayisədə 6,7% artmış, SES-lərdə isə 12,3 % azalmışdır.

2014-cü ildə elektrik enerjisinin ixracı 489,2 mln. kVts olmaqla, 2013-cü illə müqayisədə 1,4%, idxalı isə 124,0 mln. kVts olmaqla 2.6 % azalmışdır.

2014-cü ildə hər kVts elektrik enerjisinin istehsalına xüsusi yanacaq sərfiyyatı 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 303,7 q/kVts-dan 293,5 q/kVts-a qədər (10,2 q/kVts) azalmışdır ki, bu da 210,6 min ton şərti yanacağın qənaət edilməsinə səbəb olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi 2014-cü il üzrə Yanacaq-Enerji Balansında hesabat ili üçün yanacağın xüsusi sərfiyyatı 303,5 q/kVts

təsdiqlənmişdir, faktiki sərfiyyat isə bu göstəricidən 10,0 q/kVts (206,5 min ton ş.y.) az olmuşdur.

Elektrik və istilik enerjisinin istehsalına ümumilikdə 6 138,2 min ton şərti yanacaq, o cümlədən, təbii qaz – 6 132,50 min t.ş.y., mazut – 4,22 min ton, dizel yanacağı isə 1,50 min t.ş.y. istifadə edilmişdir.

Ümumiyyətlə, 2014-cü ildə ölkənin energetika sisteminin texniki-iqtisadi göstəriciləri müqayisəli cədvəldə qeyd olunan kimi olmuşdur:

Göstəricilər	Ölçü vahidi	2014	2013	2013/2014-cü illərin müqayisəsi %-lə
Elektrik enerjisinin istehsalı, cəmi	mln kVts	22 690,3	21 535,2	5,4
O cümlədən: İES	mln kVts	21 401,3	20 065,4	6,7
SES	mln kVts	1 289,0	1 469,8	-12,3
Enerjinin istehsalına elektrik enerjisinin xüsusi sərfiyyatı, cəmi	mln kVts	763,5	740,3	-
	%	3,36	3,44	-2,1
O cümlədən: İES	mln kVts	756,6	734,0	-
SES	mln kVts	6,9	6,3	-
Şindən buraxılan elektrik enerjisi, cəmi	mln kVts	21 926,8	20 794,9	5,4
O cümlədən: İES	mln kVts	20 644,7	19 331,4	6,8
SES	mln kVts	1 282,1	1 463,5	87,6
Yanacağın xüsusi sərfi	q/kVts	293,5	303,7	-3,3
Ümumi yandırılan şərti yanacaq	min ton ş.y.	6 138,2	5 940,1	3,3
Təbii qaz	min ton ş.y.	6 132,50	5938,2	3,3
Mazut	min ton ş.y.	4,22	0	-
Dizel yanacağı	min ton ş.y.	1,5	1,9	-20,4
Müstəqil Elektrik Stansiyalardan daxil olan elektrik enerjisi	mln kVts	193,0	162,4	18,8
Elektrik enerjisinin idxalı	mln kVts	124,0	127,3	-2,6
Elektrik enerjisinin ixracı	mln kVts	489,2	495,9	-1,4
Şəbəkəyə daxil olan e/e	mln kVts	22243,8	21084,6	5,5

Qeyd: operativ məlumatlar əsasında tərtib edilmişdir.

Respublikanın istilik təchizatı sistemində də bir sıra əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. 2013-2014-cü illər payız-qış mövsümünə hazırlıqla əlaqədar “Azəristiliktəchizat” ASC tərəfindən yeni istilik təchizatı mənbələrinin yaradılması, mövcud qazanxana və istilik məntəqələrinin bərpaı, yenidən qurulması, modernləşdirilməsi, qazanxanaların qaz təchizatının təmin edilməsi üçün yeni qaz xəttinin çəkilməsi, magistral və məhəllədaxili istilik xətlərinin yenisi ilə əvəz edilməsi, sosial obyektlərin aşağı paylayıcı və binadaxili istilik sistemlərinin bərpaı və yaşayış binalarının aşağı paylayıcı istilik sistemlərinin yenidən qurulması istiqamətində tədbirlərin icrası davam etdirilmişdir.

O cümlədən, Bakı şəhərində yaşayış, inzibati və digər binaların istilik enerjisi ilə təmin olunması üçün 2014-cü ildə bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, 535 qazanxana və 103 istilik məntəqəsi yoxlanılmış, 77 qazan aqreqatı əsaslı təmir

olunmuş, 438 ədəd qazan mexaniki üsulla, 140 ədəd isə kimyəvi üsulla, 239 ədəd qazanxanada tüstü yolları təmizlənmişdir. 1723 nasos təftiş olunmuş və onlardan 147 ədədi əsaslı, 538 ədədi cari təmir olunmuş, 23 ədədi isə yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

Səhmdar cəmiyyət tərəfindən yeni istilik təchizatı mənbələrinin yaradılması, mövcud qazanxana və istilik məntəqələrinin bərpaı, yenidən qurulması, modernləşdirilməsi, qazanxanaların qaz təchizatının təmin edilməsi üçün yeni qaz xəttinin çəkilməsi, magistral və məhəllədaxili istilik xətlərinin yenisi ilə əvəz edilməsi, sosial obyektlərin aşağı paylayıcı və binadaxili istilik sistemlərinin bərpaı və yaşayış binalarının aşağı paylayıcı istilik sistemlərinin yenidən qurulması istiqamətində tədbirlərin icrası davam etdirilmişdir. Bu tədbirlər nəticəsində 55 919 metr məhəllədaxili və magistral istilik xətləri təmir olunmuş, 1086 istilik kamerası təmizlənmiş, 768,7 km istilik xətləri yuyulmuş və hidravliki təzyiqə yoxlanılmış, qazanxana və istilik məntəqələrində 20 770,5 m² tavan və divar təmir olunmuş, 304 qazanxana və 98 istilik məntəqəsində elektrik avadanlıqları təftiş olunmuşdur.

Sosialyönümlü iqtisadi siyasətin həyata keçirildiyi ölkəmizdə əhalinin rifahının, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması prioritet istiqamətlər olduğu üçün bu sahə daim diqqət mərkəzində saxlanılır.

Respublikada iqtisadi tərəqqiyə və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş tədbirlər çərçivəsində energetika sahəsində çalışan sahibkarlara köməklik edilməsi, sahibkarlığın gücləndirilməsi, möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə, nazirlik tərəfindən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 2 sentyabr tarixli, 782 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi haqqında Qaydalar”ın tələblərinə uyğun olaraq, nazirliyə müraciət etmiş bütün hüquqi və fiziki şəxslərə xüsusi razılıqların (lisenziyaların) verilməsi təmin edilmişdir, lisenziya almaq üçün təqdim edilən sənədlərin, verilmiş və dayandırılmış lisenziyaların reyestri aparılmışdır.

Nazirlik tərəfindən hesabat dövründə aparılmış araşdırma nəticəsində Bakı, Sumqayıt, Gəncə və Şirvan şəhərlərində, Şəmkir, Masallı, Quba, Lənkəran, Göyçay, Şəki, Saatlı, Kürdəmir, Ağstafa, Oğuz, Abşeron, Sabirabad, Salyan, Beyləqan, Tovuz, Astara, Qazax, Balakən, Bərdə, Cəlilabad, Şamaxı, Qəbələ, Göygöl, Xızı, Tərtər, Ağcabədi, Ağdaş, Neftçala, İmişli, Ağsu, Hacıqabul və Ağdam rayonlarında xüsusi razılıqlarının müddəti bitmiş 118 yanacaq və maye qaz doldurma məntəqələri müəyyən edilmiş və onların fəaliyyətlərinin dayandırılması üçün nazirlik tərəfindən qərarlar verilmiş və görülmüş tədbirlər nəticəsində onlardan 40-nin xüsusi razılıqlarının müddəti uzadılmışdır.

Nazirlik tərəfindən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 15 dekabr tarixli, 230 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar üzrə xüsusi icazənin verilməsi” Qaydalarının müddəalarına uyğun olaraq 248 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların idxalına və 50 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların ixracına xüsusi icazə verilmişdir. Xüsusi icazə verilməsi üçün təqdim olunmuş sənədlərdə məlumatların, texniki göstəricilərin düzgünlüyü ehtiyac olduqda yerlərdə yoxlanılmış, xarici iqtisadi əlaqələrin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş malların ixrac nəzarətinə düşən malların siyahısına uyğunluğu araşdırıldıqdan sonra malların idxalına və ixracına xüsusi icazə verilmişdir.

Energetika Nazirliyinin əməkdaşlarının iştirakı ilə hazırlanmış fəaliyyət növlərinə xüsusi icazələrin verilməsi üçün müraciətlərin və sənədlərin qəbulu üzrə 5

inzibati rəqlament Energetika Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə təsdiq edilmiş və Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin hüquqi aktların dövlət reyestr xidmətində qeydiyyatda alınmışdır.

Həmçinin, nazirliyin rəsmi internet səhifəsində yaradılmış elektron xidmət bölməsindən nazirliyin səlahiyyətlərinə uyğun olaraq həyata keçirdiyi xidmətlərdən vətəndaş və təşkilatların sadə, asan, sərbəst və maneəsiz istifadəsi təmin edilmişdir. Elektron xidmət bölməsində aidiyyəti üzrə göstərilən xidmətin adının, bu xidmətin göstərilməsi üçün tələb olunan sənədlərin dəqiq siyahısının, müvafiq sənədlərin (ərizə, blank və digər) elektron formasının yerləşdirilməsi, şəxslərin bu bölmədən maneəsiz, sərbəst istifadəsi təmin edilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin səlahiyyətlərinə aid olan xidmətlərin elektron formada təşkilinin təmin edilməsi məqsədi ilə proqram təminatı hazırlanmış, Nazirliyin rəsmi internet səhifəsində elektron xidmət bölməsi aktiv edilmiş və vətəndaşların istifadəsinə verilmişdir. Həmin xidmətlərdən dördünə (“Neft məhsullarının satışına xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi üçün müraciətlərin və sənədlərin qəbulu”, “Qaz məhsullarının satışına xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi üçün müraciətlərin və sənədlərin qəbulu”, “Qaz istismarı qaydalarının pozulmasına görə cərimələrin internet vasitəsilə ödənilməsi”, “Enerji istismarı qaydalarının pozulmasına görə cərimələrin internet vasitəsilə ödənilməsi”) aid olan rüsumların və cərimələrin ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə proqram təminatı hazırlanmışdır.

Hesabat ilində respublikada elektrik enerjisi və təbii qazın istehsalı, ötürülməsi və istifadəsində cihaz və avadanlıqların təhlükəsiz və etibarlı istismarının təmin olunmasına, enerjiden səmərəli istifadə edilməsinə, eyni zamanda müvafiq sahədə qanunların, qaydaların və normativ-hüquqi aktların tələblərinə əməl olunmasına Energetika Nazirliyinin Dövlət Enerji Nəzarəti və Dövlət Qaz Nəzarəti İdarələri tərəfindən mütəmadi olaraq nəzarət olunmuşdur.

2014-cü il ərzində Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsi tərəfindən dövlət elektroenergetika və enerjitəchizatı müəssisələrində, elektrik enerjisi istehlakçılarında 758 texniki, 451 təkrar, 11 kompleks araşdırma aparılmışdır.

2014-cü il ərzində Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsi tərəfindən təsdiq olunmuş iş planına uyğun olaraq “Azərenerji” ASC-nin 15 yüksək gərginlikli yarımstansiyasında araşdırmalar aparılmışdır.

Bir sıra yarımstansiyalarda 10 kV-luq yuvaların qapılarında təhlükəsizlik səddi (setka) olmadığı, PQ-larda mexaniki blokirovkalarının işləmədiyi, operativ heyətin, ümumiyyətlə texniki personalın bilik səviyyəsinin artırılması üçün TİQ, TTQ, YTQ-nın və lazımı təlimatların çox az, bəzi yarımstansiyalarda isə ümumiyyətlə olmadığı faktları mövcuddur. Yarımstansiyalarda texniki pasportların tərtibatında nöqsanlar aşkar olunmuşdur. Belə ki, 35 kV-luq, 10 kV-luq avadanlıq və hava xətlərinin pasportları tam tərtib edilməmişdir.

Yarımstansiyalarda olan qüsurlar və çatışmamazlıqların aradan qaldırılması üçün REŞ MMC-lərin rəhbərlərinə və məsul şəxslərə icrası məcbur olan akt-tələbnamələr verilmişdir.

Eyni zamanda 2014-cü il ərzində aşkar olunmuş pozuntularla əlaqədar “Bakielektrikşəbəkə” ASC-nin 49 transformator, 5 kabel və hava elektrik verilişi xəttinin istismarına qadağa qoyulmuş və ASC-nin 29 vəzifəli şəxsinə qarşı İnzibati

Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələrinə uyğun olaraq inzibati protokol tərtib edilmişdir.

Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsi tərəfindən aparılmış araşdırmalar nəticəsində 2014-cü il ərzində “Azərenerji” ASC-nin elektrik enerjisi ilə təchiz etdiyi ərazilərdə (673 obyekt - gücü 5388,0 kVt və 10512 kVA), “Bakielektrikşəbəkə” ASC-də (gücü 8770 kVt və 1647 kVA olmaqla 136 obyekt), gücü 14158,9 kVt və 12162 kVA olmaqla ümumi sayı 809 olan obyektin “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nın tələblərini pozaraq, texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmişdir.

Qeyd edək ki, Respublika üzrə 2014-cü il ərzində Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin regional bölmələrinin əməkdaşları tərəfindən 3543 inzibati protokol tərtib edilərək, 380725 AZN məbləğində cərimə tətbiq edilmiş, həmin məbləğin 375456 AZN ödənilməsi təmin edilmişdir.

Görülmüş tədbirlər nəticəsində 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqaisədə texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik şəbəkələrinə qoşulmuş obyektlərin sayı 6,1% azalmışdır.

2014-cü il ərzində Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinə və bilavasitə Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinə daxil olmuş 173 şikayət ərizəsi araşdırılmışdır.

Ümumiyyətlə, 2014-cü il ərzində nazirliyə 980 ərizə daxil olmuşdur.

Bundan başqa 2014-cü il ərzində Energetika Nazirliyinin Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsinə müxtəlif təyinatlı 3166 sayda layihə-smeta sənədlərinin ekspertizasının keçirilməsi və 1448 sayda istismara hazırlanmış obyektlərin qəbulu barədə müraciətlər daxil olmuşdur. Daxil olan müraciətlərin hamısı tam olaraq təmin olunmuşdur.

Həmçinin 2014-cü il ərzində Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsinə respublika vətəndaşlarından bilavasitə və nazirlikdən ümumilikdə 61 sayda müraciət (ərizə və şikayət) daxil olmuş, ərizə və şikayətə baxılaraq müvafiq tədbir görülərək cavablandırılmışdır. Daxil olmuş müraciətlər əsasən, qaz təchizatının dayandırılması, verilən qazın təzyiqinin aşağı olması, yeni qazlaşma işləri ilə, qazdan istifadəyə görə yaranmış borcların əsassız olması kimi məsələlərlə bağlı olmuşdur.

2014-cü il ərzində 2800-ə yaxın sahibkarlıq subyektlərində qazın nəqli, paylanması, istifadəsi və satışında, həmçinin, sənaye və istehsalçı qaz qurğularının, avadanlıqlarının, kəmərlərinin və digər obyektlərinin layihələndirilməsində və yenidən qurulmasında qaz resurslarından səmərəli istifadənin və etibarlı istismarın təmin edilməsində normativ hüquqi aktların, mövcud istismar və qazdan istifadə qaydalarının və təlimatların tələblərinə əməl edilməsinin vəziyyəti araşdırılmışdır.

Aparılmış yoxlamalar nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, əksər subyektlər tərəfindən “Qaz təchizatı haqqında”, “Enerji resurslarından istifadə haqqında”, “Ölçmələrin vəhdətinin təmin olunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunlarının və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 sayılı Qərarı ilə təsdiq olunmuş “Qazdan istifadə qaydaları”nın müvafiq olaraq bir sıra tələbləri pozulmuşdur.

Aparılmış yoxlama zamanı aşkar olunmuş nöqsan və çatışmamazlıqlar barədə yerlərdə müvafiq aktlar tərtib olunmuş və onların aradan qaldırılması üçün uyğun olaraq 1850-yə yaxın “Göstəriş” verilmişdir.

Hesabat ili ərzində İdarə tərəfindən Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə 79 sayda inzibati xəta üzrə işə baxılmış və ayrı-ayrı hüquqi, fiziki və vəzifəli şəxslərə ümumilikdə 4850 manat məbləğində inzibati cərimə tətbiq edilmişdir.

Müasir dünyada iqtisadiyyatın və əhalinin davamlı olaraq yanacaq-enerji resursları ilə təchizatı və enerji effektivliyi problemi hər bir ölkənin enerji təhlükəsizliyinin əsasını təşkil edərək, dövlətin inkişaf səviyyəsinin mühüm göstəricilərindən biri hesab olunur.

Azərbaycanda zəngin karbohidrogen ehtiyatlarının mövcudluğu, lakin bu ehtiyatların tükənməz olmadığı nəzərə alınaraq, ölkəmiz üçün enerji səmərəliliyi prioritet məsələlərdən biridir.

Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin enerji səmərəliliyi sahəsində fəaliyyətinin tənzimlənməsi məqsədilə aşağıda qeyd olunan qanunvericilik aktlarının layihələri hazırlanmışdır:

- “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində büdcədən kənar Dövlət Enerjidən Səmərəli İstifadə Fondunun yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanının layihəsi;
- “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində büdcədən kənar Dövlət Enerjidən Səmərəli İstifadə Fondu haqqında Əsasnamə”nin layihəsi;
- “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində büdcədən kənar Dövlət Enerjidən Səmərəli İstifadə Fondunun vəsaitindən istifadə Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarının layihəsi;
- “Dövlət energetika ekspertizasının keçirilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarının layihəsi.

Həmçinin, Nazirlik tərəfindən elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulma sahəsində sənədlərin elektron qaydada qəbulunun təşkili, prosedur, müddət və xərclərin azaldılması üçün qanunvericiliyə dəyişikliklər edilməsi barədə təkliflərin hazırlanması ilə əlaqədar olaraq aşağıdakı normativ hüquqi aktların layihələri hazırlanmışdır və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir:

- “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə Qanun” layihəsi;
- “İstehlakçıların elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin verilməsi və enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi;
- “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi.

Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Respublikası arasında elektrik enerjisi mübadiləsinin inkişaf etdirilməsi haqqında Saziş layihəsi hazırlanmış və adıçəkilən

Sazişdə elektrik enerjisinin ötürülməsi, yeni tariflə alqı-satqısı, Türkiyəyə olan borcun silinməsi, qaytarılması və bir sıra digər məsələlər əks edilmişdir. Sözügedən Saziş layihəsi hal-hazırda qarşılıqlı razılaşma mərhələsindədir.

Azərbaycan Respublikasının yanacaq-energetika kompleksinin inkişaf etdirilməsi və xarici dövlətlərlə ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə hesabat ilində nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən dünyanın müxtəlif dövlətlərinin nümayəndə heyətləri, o cümlədən müxtəlif xarici şirkətlərin rəsmi şəxsləri ilə yüksək səviyyəli görüşlər keçirilmiş və müzakirələr aparılmışdır.

Belə ki, 2014-cü il ərzində nazirlik Macarıstan, Litva, Türkiyə, Bolqarıstan, Qazaxıstan, Polşa, Yaponiya, Belçika, Honduras, CAR, Albaniya, Litva, Norveç Krallığı, Rusiya Federasiyası, İsveç Krallığı, Avstraliya, Böyük Britaniya, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna, Almaniya, Xorvatiya və BƏƏ-dən olan nümayəndə heyətlərini qəbul etmiş, Avropa Birliyi, Avropa Şurası, ATƏT-in nümayəndəliyi, BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının Biznes və insan hüquqları üzrə İşçi Qrupunun üzvləri, ABŞ-ın Beynəlxalq Sülh İnstitutunun prezidenti, İspaniyanın “Abeinsa” şirkətinin MDB üzrə biznesin inkişaf direktoru, Norveç Təbiəti Mühafizə Cəmiyyətinin SPARE Proqramının Qafqaz və Orta Asiya üzrə regional koordinatoru, “Philips”, İTOÇU şirkətlərinin nümayəndə heyətləri, Trans Adriatik Pipeline (TAP) layihəsinin direktorları ilə müxtəlif görüşlər keçirilmiş və müzakirələr edilmişdir.

12 may 2014-cü il tarixində energetika naziri cənab Natiq Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Fransa Respublikasının Ekologiya, Davamlı İnkişaf və Enerji Nazirliyi arasında enerji sahəsində əməkdaşlığa dair” Anlaşma Memorandumunu imzalamışdır.

Nazirliyin rəhbərliyi 2014-cü il ərzində bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə, o cümlədən Brüsseldə Azərbaycan-Avropa İttifaqı Enerji, nəqliyyat və ətraf mühit məsələləri üzrə Alt Komitəsinin 9-cu iclasında, Hindistanın Nyu-Dehli şəhərində Azərbaycan Respublikası və Hindistan Respublikası arasında ticarət, iqtisadi, elmi və texnoloji əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın üçüncü iclasında, London şəhərində keçirilən II Xəzər Dəhlizi konfransında, İran İslam Respublikasında “Ordubad” və “Marazad” su elektrik stansiyalarının tikintisi və istismarı sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş layihəsinin, həmçinin “Xudafərin” və “Qız Qalası” hidroqovşaqlarının və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş layihəsinin müzakirəsində, Tbilisi şəhərində Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan Sammitində, Ankara şəhərində Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan arasında elektrik enerjisinin ötürülməsi ilə əlaqədar üçtərəfli görüşdə, Türkiyə Respublikasında Türkdilli Dövlət Başçıları Şurasının Sammitində, Ankara şəhərində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan təbii qazının dünya bazarına cənub qaz dəhlizi vasitəsilə nəqli ilə əlaqədar tədbirlər haqqında” Sərəncamı ilə yaradılmış Dövlət Komissiyasının növbəti iclasında, Ankara şəhərində Türkiyə-Azərbaycan Hökumətlərarası Müştərək İqtisadi Komissiyanın 7-ci iclasında, Trans-Xəzər Qaz Kəməri ilə bağlı növbəti Avropa İttifaqı-Azərbaycan-Türkmənistan üçtərəfli danışıqlarda, Tehran şəhərində Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının 9-cu iclasında, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Fucayra şəhərində Enerji Bazarları Forumunda, Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayətində Xəzəryanı dövlətlərin Zirvə görüşündə, Tallin şəhərində Azərbaycan-Estoniya arasında ticari-

iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 2-ci iclasında, Avropa Komissiyasının İNOGATE proqramı üzrə ölkə koordinatorlarının və işçi qrup üzvlərinin növbəti yarımillik toplantısında, Şəmkir şəhərində Azərbaycan-Litva arasında ikitərəfli əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 4-cü iclasında, Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində MDB Elektroenergetika Şurasının 46-cı iclasında, Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 11-ci iclasında iştirak etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi tərəfindən “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasında nəzərdə tutulan hədəflərə nail olmaq məqsədilə Energetika Nazirliyinin “2015-2020-ci illər üzrə Strateji Planı” və müvafiq hədəflər və fəaliyyət istiqamətləri üzrə bu illər üçün Tədbirlər Planı hazırlanmış və 2014-cü ilin 5 dekabr tarixli 39 nömrəli əmrilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası energetika kompleksinin kollektivləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman və Sərəncamlarından, Beynəlxalq və Dövlət Proqramlarından, eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar və Sərəncamlarından irəli gələn vəzifələrin vaxtında və yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirilməsini bundan sonra da uğurla davam etdirəcəkdir.